

Tárgy: A XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető utcanévek átnevezése.

Sorszám: IV/3

Előkészítette: Tárnok Lászlóné jegyző
dr. Uhrin Anna aljegyző

Döntéshozatal módja:
Minősített többség az Mötv. 50. §- alapján

Véleményező bizottság: Valamennyi bizottság

Tárgyalás módja:
Nyilvános ülés

Egyéb előterjesztés

Békés Város Képviselő-testülete

2015. március 30-i ülésére

Tisztelt Képviselő-testület!

Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény 13. § (1) bekezdés 3. pontja értelmében a közterület elnevezéséről az önkormányzat a hatályos jogszabályi keretek között önállóan dönt, így az önkormányzatnak kell mérlegelnie, hogy az adott elnevezés megfelel-e a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerekkel összefüggő jogszabályi rendelkezéseknek. Az Mötv. 14. § -a értelmében közterület, illetve közintézmény nem viselheti

- olyan személy nevét, aki a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerek megalapozásában, kiépítésében vagy fenntartásában részt vett, vagy
- olyan kifejezést vagy olyan szervezet nevét, amely a XX. századi önkényuralmi politikai rendszerre közvetlenül utal.

Ha a helyi önkormányzat döntése során kétség merül fel a tekintetben, hogy a közterület neve megfelel-e a jogszabályi előírásoknak, abban az esetben a Magyar Tudományos Akadémia állásfoglalását kell megkérni. Az MTA által kiadott szakmai összefoglaló a közterületek elnevezése ügyében benyújtott önkormányzati megkeresésekre kialakított tájékoztatókat állásfoglalásokat foglalja össze.

A Képviselő-testület ez idáig még nem döntött az érintett közterületek átnevezéséről, mert a 2014. évi tavaszi és őszi választások miatt erre nem volt lehetőség. A választási eljárásról szóló 2013. évi XXXVI. törvény ugyanis tiltja a választás kitűzésétől a szavazás napjáig – többek között – az utcanévek megváltoztatását. A választások után ez alkalommal a Képviselő-testület eleget tud tenni a törvényi előírásnak.

A szakmai előkészítés során a Maxim Gorkij és a Tanácsor utcák neveit a törvény hatálya alá tartozónak ítéltük meg. Az előterjesztéshez mellékelten csatoljuk az MTA ide vonatkozó állásfoglalását.

A Maxim Gorkij utca átnevezése összesen 22 db ingatlant, ezen belül 67 főt érinthet.

A Tanácsor utca átnevezése összesen 22 db ingatlant, ezen belül 102 főt érinthet.

A Maxim Gorkij utca és a Tanácsor utca lakóközösségét tájékoztattuk az utcaátnevezéssel kapcsolatos jogszabályi előírásokról, a javaslatról, az utcanévvaltozással járó eljárásról, az adatváltozás miatt felmerülő szükséges ügyintézésekről. A lakosoknak lehetőségük volt nyilatkozniuk a javasolt utcanév elfogadásáról, vagy elutasításáról.

A felülvizsgálat keretében a Maxim Gorkij utca átnevezése vonatkozásában a következő javaslatok érkeztek:

- 1. Csorda kút utca**
- 2. Hatházi utca**

A felülvizsgálat keretében a Tanácsor utca átnevezése vonatkozásában a következő javaslatok érkeztek:

- 1. Őszi utca**
- 2. Ibolya utca**
- 3. Körtesor utca**

Békés Város Önkormányzata Képviselő-testületének a közterületek, településrészek elnevezéséről, azok jelöléséről, a hátszámozás rendjéről, valamint a művészeti alkotások közterületi elhelyezéséről szóló 33/2008. (X.1.) önkormányzati rendelet határozza meg a közterületek elnevezésére vonatkozó szabályokat. A Rendelet értelmében a közterületet személyről, tárgyról, állatról, növényről vagy fogalomról lehet elnevezni. Közterületet személyről elnevezni halála után, legalább 25 év elmúltával lehet. Az elnevezésre kerülő közterület előtagjának a személy családi, illetve utónevét is tartalmaznia kell. Ha a névadó személy foglalkozása, hivatása, vagy egyéb ismertetőjegye szorosan kapcsolódik a személynévhez, akkor ez a közterület nevében is feltüntethető. Közterületet olyan személyről lehet elnevezni:

1. akinek közismert tevékenysége a nemzet történelmében kiemelkedő jelentőségű volt és személye megbecsülésnek örvend, vagy
2. aki a tudomány, művelődés, sport vagy a társadalmi élet egyéb területén kimagaslóan jelentőset tett vagy alkotott és ezáltal személyének emléke megőrzésre méltó, vagy
3. akinek Békés Város életében, történelmében kiemelkedő szerepe volt, tevékenységével hozzájárult Békés Város fejlődéséhez.

Fogalomról, vagy tárgyról való elnevezésnél törekedni kell arra, hogy az elnevezés rövid, közérthető legyen, utaljon az elnevezendő közterület jellegére, Békés Város történelmére, hagyományaira, földrajzi környezetére.

Az új közterület név megállapítása során vizsgálni kell, hogy az adott helynek a történelme során milyen neve alakult ki, hogyan használják az ott élők a területre vonatkozó nevet, ahol nincs kialakult név, ott jelezni kell.

Hatásköri és eljárási szabályok

A közterületek, valamint városrészek nevének megállapítása, megváltoztatása Békés Város Képviselő-testületének kizárólagos hatáskörébe tartozik. A közterület elnevezésére, illetve nevének megváltoztatására az érintett közterülettel kapcsolatban lévő ingatlanokkal rendelkező jogosultak legalább fele és Békés Város Képviselő-testületének bármely tagja a Polgármesterhez benyújtott írásbeli kérelemben tehetnek javaslatot.

A közterület elnevezésével kapcsolatos előkészítő feladatokat a Képviselő-testület Ügyrendi, Lakásügyi, Egészségügyi és Szociális Bizottsága, valamint az Oktatási, Kulturális és Sport Bizottsága látja el.

A közterület elnevezéséről szóló képviselő-testületi határozatot a helyben szokásos módon – a Polgármesteri Hivatal hirdetőtábláján és a helyi médiumokban történő kihirdetéssel, továbbá lehetőség szerint az önkormányzat hivatalos lapjában való megjelentetéssel, az érintett közterületen hirdetménnyel – közzé kell tenni.

A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény (a továbbiakban: Nytv.) 13/A. § A helységnév, postai irányítószám, közterület elnevezés, közterület jelleg változása vagy területszervezési eljárásban hozott döntés miatt költözéssel nem járó lakcímváltozás esetén a címváltozásnak megfelelő személyi azonosítóról és lakcímről szóló hatósági igazolványt a címváltozás szerinti lakó vagy tartózkodási hely szerint illetékes járási hivatal hivatalból állítja ki és kézbesíti a polgár részére. Ha az átnevezés megtörtént a lakosság számára a lakcímkártya csere ingyenes. A forgalmi engedély cseréjéhez kérelemre van szükség, de ez az eljárás is illeték- és költségmentes. Arról is időben értesülnek majd a lakosok, hogy ütemezetten, az érintett utca lakóinak mikor lesz érdemes felkeresniük a Járási Hivatal kirendeltségét (az önkormányzatirodát), a lakcímváltozással kapcsolatos ügyeik zökkenőmentes intézése érdekében.

Az utcák átnevezésével kapcsolatosan szükség lesz új utcanév-, hátszám- és útbaigazító táblák elhelyezésére, amely költséget az önkormányzat magára vállalta.

Az új utcanév-táblák kihelyezéséről is az önkormányzat gondoskodik. Az új elnevezést feltüntető utcanév-táblákat közvetlenül a régi tábla fölött vagy alatt fogják elhelyezni. A régi elnevezést feltüntető utcanév-tábláknak, átlós vonallal áthúzva, a változást követő egy évig az eredeti helyükön kell maradniuk.

2015 áprilisában minden érintett békési címére a Polgármesteri Hivatal részletes tájékoztató levelet fog küldeni!

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 17. § (1) bekezdése alapján a jogszabály előkészítője – a jogszabály feltételezett hatásaihoz igazodó részletességű – előzetes hatásvizsgálat elvégzésével felméri a szabályozás várható következményeit. Az előzetes hatásvizsgálat eredményéről önkormányzati rendelet esetén a helyi önkormányzat képviselő-testületét tájékoztatni kell. A Rendelet-tervezet társadalmi hatásai: változást jelent a lakóközösség közösség életében a már meglévő utcanevek megváltoztatása. Célszerű olyan neveket meghatározni, amellyel a lakóközösség is egyetért, azzal azonosulni tud. Gazdasági hatásai: A tervezetnek gazdasági hatása nincs, költségvetést érintő hatása: az önkormányzatnak kell viselnie az ingatlan nyilvántartásba történő átjegyzés költségeit, a felmerült igazgatási szolgáltatási díj költségeit. A tervezetnek környezeti hatása, egészségügyi következménye nincs. A rendelet-tervezet adminisztratív terheket befolyásoló hatása: a közterületek nevének megváltoztatásánál az érintett lakosok személyi azonosítóról és lakcímről szóló hatósági igazolványát ismételten ki kell állítani, valamint a közterület nevének megváltoztatását az ingatlan-nyilvántartáson át kell vezetni. A rendelt-tervezet megalkotásának szükségessége, elmaradásának várható következményei: jogszabályban foglalt kötelezettségek teljesítése, elmaradása esetén törvényességi felügyeleti eljárás indítható az önkormányzattal szemben. Az alkalmazásához szükséges személyi, szervezeti, tárgyi és pénzügyi feltételek adottak.

A jogalkotásról szóló 2010. évi CXXX. törvény 18. § alapján az előterjesztésben kifejtettek a jogszabály indokolása is.

A fentiek alapján kérem a T. Képviselő-testülettől az előterjesztés megtárgyalását, a mellékelt rendelet-tervezet, valamint a következő határozati javaslatok elfogadását.

Határozati javaslatok:

- 1. Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Maxim Gorkij utca közterület elnevezését a XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető közterület elnevezése miatt utca elnevezésre változtatja meg.**
- 2. Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a Tanácsor utca közterület elnevezését a XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető közterület elnevezése miatt utca elnevezésre változtatja meg.**
- 3. Békés Város Önkormányzatának Képviselő- testülete felkéri polgármesterét, hogy a közterület-átnevezéssel kapcsolatos tájékoztatási kötelezettségének tegyen eleget, az érintett személyeket írásban tájékoztassa az ezzel összefüggésben felmerülő szükséges ügyintézési feladatokról.**
- 4. Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete felkéri a Polgármesteri Hivatalt, hogy a közterület-átnevezéssel érintett utcák új utcanév tábláit helyezze ki az áthúzással érvénytelenített, korábbi utcanév táblák meghagyása mellett.**
- 5. Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete a XX. századi önkényuralmi rendszerekhez köthető közterület-elnevezése miatt indult ingatlan-nyilvántartási eljárások igazgatási szolgáltatási díjának megfizetését a 2015. évi költségvetés terhére átvállalja.**

Határidő: értelmé szerint

Felelős: Izsó Gábor polgármester

Békés, 2015. március 19.

Izsó Gábor
polgármester

Jogi ellenjegyző

Pénzügyi ellenjegyző

BÉKÉS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA

KÉPVISELŐ-TESTÜLETÉNEK

.../..... (.....

önkormányzati rendelete

A KÖZTERÜLETEK, TELEPÜLÉSRÉSZEK ELNEVEZÉSÉRŐL, AZOK JELÖLÉSÉRŐL, A HÁZSZÁMOZÁS RENDJÉRŐL, VALAMINT A MŰVÉSZETI ALKOTÁSOK KÖZTERÜLETI ELHELYEZÉSÉRŐL szóló 33/2008. (X.1.) önkormányzati rendelet módosításáról

(TERVEZET)

Békés Város Önkormányzatának Képviselő-testülete Magyarország Alaptörvénye 32. cikk (1) bekezdés a) pontjában kapott felhatalmazás alapján, a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 13. § (1) bekezdés 3. pontjában meghatározott feladatkörében eljárva a következőket rendeli el:

1. § Békés Város Önkormányzata Képviselő-testületének a közterületek, településrészek elnevezéséről, azok jelöléséről, a házszámozás rendjéről, valamint a művészeti alkotások közterületi elhelyezéséről szóló 33/2008. (X.1.) önkormányzati rendeletének (a továbbiakban: Rendelet) 4. mellékletének 183. sora helyébe a következő sor lép:

Ssz.	Város	Kerület	Településrész	Közterület neve	Jellege
183	Békés	IV.	Hatház		utca

2. § A Rendelet 4. mellékletének 197. sora helyébe a következő sor lép:

Ssz.	Város	Kerület	Településrész	Közterület neve	Jellege
197	Békés	IV.	Hatház		utca

3. § E rendelet a kihirdetését követő napon lép hatályba, és az azt követő napon hatályát veszti.

Békés, 2015. március 30.

Izsó Gábor sk
polgármester

Tárnok Lászlóné sk
jegyző

A rendelet kihirdetésre került:

2015.április ... napján

Tárnok Lászlóné sk
jegyző

Az önkormányzat megkeresésében szereplő kifejezés:

Gorkij

Az Akadémia által a megkeresésre kialakított állásfoglalás:

Világirodalmi jelentőségű orosz-szovjet író, irodalomkritikus, publicista (1868–1936). Már neves íróként lesz az 1900-as évek elején az Oroszországi Szociáldemokrata Párt tagja, a bolsevik csoporthoz csatlakozik. Leninnel szemben korainak tartja a forradalmat 1917-ben, de támogatja a konszolidálódó szovjethatalmat, világirodalmi kiadót szervez. Politikai konfliktusok miatt 1921-től 1931-ig külföldön él, 1931-ben hazatér, a Szovjet Írószövetség első elnöke lesz, így részt vesz a szovjet önkényuralmi rendszer fenntartásában, ha annak egyes jelenségeit nemegyszer éles konfliktusokat vállalva bírálja. Neve ezért közterület és közintézmény elnevezésére nem használható.

Az önkormányzat megkeresésében szereplő kifejezés:

Tanács

Az Akadémia által a megkeresésre kialakított állásfoglalás:

A „tanács” kifejezés közterület elnevezésekben a kommunista diktatúra idején vált gyakorivá a szovjet mintára meghonosított tanácsrendszerre utalva. Mivel a kifejezés közterület elnevezéseként a tanácsrendszerre utal, ezért nem javasoljuk használatát, mivel az a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 14. § (2) bekezdése szerint „XX. századi önkényuralmi politikai rendszerre közvetlenül utal.”